

روزنه

اَهْنَمای فيلم

(۲۰۰۰ - ۲۰۱۳)

بهزاد رحيميان

روزنه

۱۳۹۳

رحیمیان، بهزاد، ۱۳۳۴ -
راهنمای فیلم روزنه: گزیده سینمای جهان (۲۰۰۰-۲۰۱۳) / بهزاد رحیمیان -
تهران: روزنه کار، ۱۳۹۳.
۴۷۲ص. مصور: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۷۲۸-۱۱-۰۰
فیلم - فهرست‌ها.
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۳۲/۳ PN۱۹۹۸
رده‌بندی دیویی: ۷۹۱/۴۳
شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۳۳۳۳۲

روزنه
راهنمای
فیلم
گزیده سینمای جهان
(۲۰۰۰-۲۰۱۳)

چاپ اول: بهار ۱۳۹۳

- این کتاب در ۱۲۰۰ نسخه در چاپخانه پیکان چاپ شد.
- هرگونه بهره‌برداری از این کتاب منوط به کسب اجازه کتبی از ناشر است.

تهران - خیابان استاد مطهری - خیابان فجر - کوچه نظری - شماره ۵۲ تلفن ۸۸۸۲۸۲۰۹
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۷۲۸-۱۱-۰۰ Email: rowzane.pub@gmail.com / www.rowzanehkar.ir

زیر نظر

بهزاد رحیمیان

گروه پدیدآورندگان

مؤلفان و مترجمان

محسن آزرم — بهداد آوند امینی — لیلا ارجمند — سعید الیاسی
فناز — نیمه حسنی نسب — حسن حسینی — سعید خاموش
امید روحانی — امیر قادری — حسن علیزاده
کامبیز کاهه — خسرو نقیبی — لیلا هدایت پور

انجام دهنده نام‌های فارسی فیلم‌ها

عبدالله تربیت

تطبیق و بار رانی متن‌ها

سارا فخری زاده

طراحی بانک اطلاعاتی

کامبیز باقگر

حروفچینی و صفحه‌آرایی

رویا نظر پور — مهدی نظر پور

سرپرستی طرح

محمد مهدی فخری زاده

کار موسسه‌های فرهنگی، جریان سازی یا بستر سازی برای تغییرات مثبت در ذائقه‌ها و ارتقای سلیقه‌هاست. انتشارات روزنه کار در ادامه نشر کتاب‌های نفیس مرجع سینمایی که سال‌هاست در دستور کارش است، در چند سال گذشته تلاش کرده برای علاقه‌مندان سینما هر سال یک کتاب ارزان و کوچک مرجع به روز تدارک ببیند؛ کتابی حاوی اطلاعات مختصری درباره فیلم‌ها از ابتدای تاریخ سینما تا کنون. اما این کوشش ما که در ابتدا با استقبال علاقه‌مندان روبه‌رو شد، در ادامه اعتراض بعضی از آن‌ها را برانگیخت.

استدلال معترضان این بود که دلیلی ندارد چند نسخه تکراری از کتاب‌هایی درباره فیلم‌های تاریخ سینما را در کتابخانه‌های خود تلبار کنند، آن‌ها هم خاطر دسترسی به اطلاعات مربوط به فیلم‌های سال جدید، خوب متناسب با زمین و هر فرهنگی اقتضاها و عادت‌های خودش را دارد. سال‌هاست کتاب‌های راهنمای فیلم در دنیا منتشر و هر سال با افزوده شدن فیلم‌های سال که می‌گذرد، به روز می‌شوند. این کتاب‌ها در قطع کوچک و با مواد و مصالح ارزانی منتشر می‌شوند و شأن نزول آن‌ها و مصرف‌شان برای همان یک سال است. عادت جهانی این است که این کتاب‌های ارزان - به عنوان کتاب دم دست - به طول سال اثر کثرت استفاده و علامت گذاری و حاشیه نویسی صاحبش، فرسوده و متعامل می‌شوند و آخر سال، آن را دور می‌اندازند و کتاب به روز شده را می‌خرند. در واقع زمان مصرف این جور کتاب‌ها همان یک سال است و کسی آن‌ها را در کتابخانه نگه نمی‌دارد. حالا اگر خیلی تمیز و سالم مانده باشد، آن را به همسایه یا هدیه می‌دهد. اما خوب، بعضی‌ها به رسم عادت و نوع نگاه خود، از چیزی که مثلاً موبایل‌های چندصد هزارتومان را زود به زود عوض می‌کنند یا همان چندتایش را دارند، برای خرید یک جلد کتاب سال مثلاً ۲۰ هزار تومان مورد علاقه خود، مشکل دارند!

و حالا برای سومین سال است که کتاب را دو نیم می‌کنیم. یک را به فیلم‌های تا سال ۱۹۹۹ اختصاص داده و کتاب دیگر را به فیلم‌های تولیدشده از آغاز قرن ۲۱ تا آغاز سال ۲۰۱۴. به این ترتیب حالا راهنمای فیلم در قطع کوچک روزنه کار دو جلد است و خواننده علاقه‌مند مجبور نیست هر بار، به خاطر اطلاعات مربوط به فیلم‌های یک سال، بابت فیلم‌های قدیمی‌تر هم پول بدهد. به هر حال شاید بعدها، ما هم به عادت‌های جهانی مصرف این‌گونه کتاب‌ها نزدیک شدیم.

فهرست مطالب

راهنمای این کتاب فیلم‌های

۱	سال ۲۰۰۰
۲۵	سال ۲۰۰۱
۴۳	سال ۲۰۰۲
۶۵	سال ۲۰۰۳
۷۹	سال ۲۰۰۴
۹۹	سال ۲۰۰۵
۱۲۱	سال ۲۰۰۶
۱۴۳	سال ۲۰۰۷
۱۶۷	سال ۲۰۰۸
۲۰۱	سال ۲۰۰۹
۲۲۹	سال ۲۰۱۰
۲۵۹	سال ۲۰۱۱
۲۸۷	سال ۲۰۱۲
۳۱۹	سال ۲۰۱۳

بهترین‌ها

۳۵۲	جوایز اسکار
۳۵۷	جوایز گلدن گلوب
۳۶۳	جشنواره فیلم ونیز
۳۶۷	جشنواره فیلم کن
۳۷۱	جشنواره فیلم برلین
۳۷۵	پرفروش‌ترین فیلم‌های ۲۰۱۳-۲۰۰۰
۳۸۱	بهترین فیلم‌های ۲۰۱۳-۲۰۰۰

فهرست‌ها

۳۸۸	فهرست فیلم‌ها (بر حسب کارگردان)
۴۱۸	فهرست فیلم‌ها (بر حسب النبیای فارسی)
۴۵۸	فهرست فیلم‌ها (بر حسب النبیای لاتین)
۴۵۹	فهرست منابع اصلی

راهنمای این کتاب

« چطور شد که به این جا رسیدیم قصه درازی داره. اما من این قصه رو نمی‌خوام براتون تعریف کنم. »

نقل به مفهوم از چیکو مارکس در فیلم نسی در آپر، ۱۹۳۵

این کتاب راهنمای بیش از هزار و هفتصد و پنجاه فیلم (با احتساب فیلم‌های بین‌متنی) سینمای ایران است؛ از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۱۳. برای انتخاب فیلم‌ها پیش از هر چیز این اصل را یهیی در نظر بوده که مخاطب کتاب، ایرانی است. بنابراین فیلم‌هایی انتخاب شده‌اند که به‌طور عمده تماشاگر عام و در مواردی خاص ایرانی امکان دیدن آن‌ها را بر پرده سینما یا صفحه تلویزیون‌ها از طریق DVD داشته است.

ترتیب فیلم‌ها

این کتاب با نگاه تاریخی تهیه و مرتب شده است. چون از همان ابتدای کار به نظر رسید اصلاً برای هر نوع فرهنگی که در ایران به مقوله‌های غیر ایرانی می‌پردازد، ترتیب مدخل‌ها بر مبنای حروف الفبای فارسی چندان مفید نیست. یعنی خواننده نمی‌داند که برای نام لاتین مدخل مورد نظرش به فارسی چه نامی انتخاب شده تا به دنبال آن بگردد. او به هر حال می‌باید به فهرست‌ها مراجعه کند.

نام فارسی فیلم‌ها

ملاک انتخاب نام‌های فارسی فیلم‌ها در مورد فیلم‌های غربی/انگلیسی، فرانسوی، آلمانی و ایتالیایی اصل لاتین نام‌ها و در مورد نام فیلم‌های بقیه کشورها معادل انگلیسی آن‌ها بوده است.

عنوان‌بندی فیلم‌ها

در این کتاب به ترتیب زیر آمده است:

یک - کشور تولید کننده؛ دو - نوع فیلم؛ سه - طریقه فیلم‌برداری (سیاه و سفید، رنگی)؛ چهار - مدت نمایش؛ پنج - بازیگران عمده - ب. و شش - کارگردان - ه. ک.

لازم به یادآوری است که هنوز قریب به اتفاق آثار سینمایی مدت نمایش ثابت و دقیقی ندارند. این که کدام نسخه یک فیلم کی، کجا و چگونه به نمایش درآمد، مدت نمایش متفاوتی را در کارنامه آن فیلم رقم می‌زند. در این کتاب کوشش شده تا بالاترین مدت نمایش که در منابع موجود اشاره شده، ذکر شود.

شیوه ثبت نام‌ها

همه‌جای این کتاب کوشش شده (تا حدی که تصور می‌شد الفبای فارسی اجازه می‌دهد) نام‌های لاتین به فارسی به شکل اصیل خود ثبت شوند.

خلاصه داستان‌ها

در این کتاب پس از عنوان‌بندی هر فیلم خلاصه داستان آن، در چند سطر، آورده شده

روح فیلم‌ها

نابراین بویژه کسب و طرح و تحلیل‌های چندسطری این کتاب نکته‌هایی گوناگون را دربر بگیرند و در آن کمابیش به دیدگاه‌های انتقادی توجه شده است.

مؤلفان و مترجمان

با توجه به این که مؤلفان سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶ کتاب خلاصه‌شده مدخل‌هایی از مجموعه *راهنمای فیلم روز* بوده، اضافی مؤلفان و مترجمان از پای این مدخل‌ها حذف شده است. کتاب حاضر (که شامل مدخل‌هایی جدید از سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۳ نیز می‌شود) را می‌توان به حساب کارگروه مؤلفان و مترجمان منظور کرد.

تشکر و پوزش

در مورد چاپ‌های قبلی جلد‌های مختلف *راهنمای فیلم* انتقادات و نظراتی ابراز شد که بسیار مورد توجه من قرار گرفت و اغلب موارد اصلاح شد. امید دارم که کار نقد *راهنمای فیلم* ادامه پیدا کند؛ چراکه ویرایش مجموعه ادامه خواهد داشت. همچنین در دیگر و پیشاپیش، از تک‌تک خوانندگان بابت لغزش‌هایی که به کار راه یافته و حالا، طبعاً از من اطلاع‌ی ندارم پوزش می‌خواهم.

بهزاد رحیمیان

ERIN BROKOVICH

ارین براکاوویچ

امریکا / سرگذشت نامه‌ای / رنگی / ۱۳۳ دقیقه
 ب: جولیا رابرتس، آلبرت فینی، آرون اکهارت، مارچ هلنبرگر، جری جونز، تریسی واکر، پیتر کاپوتی و وین کاکس. گد: استیون سودربرگ. «ارین براکاوویچ» (رابرتس)، زنی تنها و مادر سه فرزند است، که پس از بازنده شدن در پیگیری یک پرونده حقوقی، از وکیل خود، «اد ماسری» (فینی) می‌خواهد کاری برایش دست‌وپا کند. «اد» نیز به او پیشنهاد می‌کند که در دفتر حقوقی خودش به کار مشغول شود. «اد» به کمک شخصیت‌پردازی فیلم‌نامه، هوش سودربرگ و انعطاف رابرتس ارین براکاوویچ می‌شود قصه زنی سرگردان که کاری پیدا می‌کند. به آن می‌چسبد و از این طریق برای زندگی‌اش، مننایی پیدا می‌کند. فیلم نه قهرمانانه است و نه شعارپرداز؛ بلکه معطوف به آدمی است که راهی برای بقا در محیط پیدا می‌کند.

از شکلات شما متشکرم
MERCİ POUR LE CHOCOLAT

فرانسه و سوئیس / درام / جنایی / رنگی / ۹۹ دقیقه
 ب: ایزابل هوبر، ژاک دوترون، آنا موگلیلیس، رودولف پولی، آنتوانت مارتن، میشل روبن و ماتیه سیمونه. گد: کلود شابرول. «آندره» (دوترون) پلیاست مشهور و بین‌المللی، پس از زندگی مشترک کوتاهی در سال‌های دور، دوباره با «دیبا» (هوبر) - مدیر شرکت شکلات‌سازی مولر در لوزان سوئیس - ازدواج می‌کند. دختر هجده‌ساله‌ای به نام «ژان» (موگلیلیس) به طور تصادفی می‌فهمد که در روز تولدش نزدیک بوده جایش با «گیوم» (پولی)، پسر «آندره» از همرس دوش، «لیزیت»، که بعدها در یک حادثه ترانژیک کشته شده، عوض شود. انگیزه واقعی این «آندره» به جای صورت گرفته باشد، چه؟ «تزیلی» راز شناختنی که بیش‌تر گوتیک است تا نواز. شابرول هفتادساله، کارترین فیلم‌سازان موج نوی سینمای فرانسه، نه فقط در آغاز قرن بیستم و یکم هنوز فعال است بلکه با پیوستن به فیلمش هنوز طراوت و هیجان کار دارد و به چشمش هوبر دوترون و موگلیلیس عالی هستند. هم‌چنین «اد» موسیقی فورتانسی لیست بسیار بجا و دل‌نشین است.

LUCKY NUMB

اعداد خوش‌یمن

فرانسه و آمریکا / کمدی / رنگی / ۱۰۵ دقیقه
 ب: جان تراولتا، لیزا کودرو، جیم برنز، دانیل راباپورت، مایکل مور، داریل میلر و بیل مکنزی. گد: نورا افران. «کریستال» (کودرو)، در مراسم تهنیت‌گویی برای «ایالتی» به طور هفتگی شرکت می‌کند. «کریستال» محبوب او، «راس» ریحاردزه (تراولتا)، با کمک یک نفر از دوستانش کلکی سوار می‌کند تا «کریستال» شماره‌های مورد نظر آنان را از گوی چرخان بیرون بکشد. اما طی ماجراهایی، «راس» درمی‌یابد در درس حق‌السیکوت دادن به کسانی که از این راز باخبر شده‌اند، بسیار بیش‌تر از آن چیزی است که فکرش را می‌کرده. «اندرا» قتلش یمن قرار است همچو زندگی در شهرهای کوچک آمریکا باشد، اما کمدی سبک و بی‌حسن‌وحالی از کار درآمده که از هیچ

ISN'T SHE GREAT?

امریکا، انگلستان، آلمان و ژاپن / سرگذشت نامه‌ای

رنگی / ۹۵ دقیقه
 ب: بنی میدلر، نیتان لین، استوکارد چانینگ، دیوید هاید پیرس، جان کلیر، جان لاروک و آماندا پیت. گد: اندرو برگمن. «ماجراهای «سوزان» (میدلر) زنی که نخستین ژمان او، «دوره» عروسک‌ها در بیست و شش میلیون نسخه به فروش رسید. «فیلم درباره زندگی یکی از نامدارترین و رسواترین نویسندگان آمریکا در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ است که رمان‌های عامه‌پسند و بی‌پرده (با ماجراهای مانف خود) می‌نوشت. نوشته‌های سوزان رچند که ارزش ادبی نداشتند، اما حداقل برای خواندن عامه نوعی لذت غیرمجاز را به دست می‌دادند. اما هم‌زمان تنها هیچ‌گونه ارزشی ندارد، بلکه کند، بی‌جاذبه و سالت‌بار نیز هست.

THE CLAIM

انگلستان، فرانسه و کانادا / درام / عشقی / وسترن

رنگی / ۱۲۰ دقیقه
 ب: پیترو مولان، میا رابویچ، پیترو ناستاسیا کینسکی، سارا پالی، شرلی هندرسن، جیم برنز و شان مگینلی. گد: مایکل وینترباتم. «کریستال» (رابرتس) در زمان پرورش به یک معدنی، حق مالکیت یک یک معدن را به دست می‌آورد. بیست سال بعد مالک معدن کاره شهر کینگدام کام است، همرس سابقش، «النا» (پولی) و دخترش (پالی) به شهر می‌آیند و به خاطر ماری «آندره» «دیل» کمک مالی می‌خواهند. «دیل» «آندره» خود پشیمان شده است... «تصاویر آلبین» (کودرو) طراحی صحنه هارک تیلدسلی و کن رمیل در هر دو رویکرد واقع‌گرایانه و پینترباتم به روایت، سهم عمده‌ای دارند. بازیگران نقش‌های اصلی (مولان، پنتلی و کینسکی) مناسب نقش‌های خود هستند، اما به دلیل مشکلات فیلم‌نامه شخصیت‌های آنان پرورش پیدا نکرده‌اند.

از قناعت نشین: پایان بازی

HIGHLANDER: ENDGAME

امریکا / حادثه‌ای / علمی-خیالی / رنگی / ۸۸ دقیقه
 ب: ایدری بی، یل، کریستوفر لامبر، بروس پین، لیزا باربوشیا، دانیل پین، جیم برنز و پیترو وینگفیلد. گد: داکلاس آرنیوکسکی. «کاتر مک‌لیو» (لامبر) و «خورشیاوندش»، «دانش» (پل)، جزو «فرقه «فناناپایران» هستند؛ فرقه‌ای مخفی که اعضایش فقط با جدا شدن سر از تن‌شان می‌میرند. «کاتر» و «دانش» «ناخواسته» وارد مبارقه‌ای می‌شوند که طی آن، «فناناپایره‌های خوب و بد» به مبارزه با یک‌دیگر می‌پردازند تا در نهایت فقط یکی از آنان در دنیا باقی بماند... «ارتفاع‌نشین: پایان بازی» چهارمین فیلم از سری فیلم‌های ارتفاع‌نشین است؛ ولی «دنباله» به شمار نمی‌آید چون خط روایی‌اش را از مجموعه تلویزیونی ارتفاع‌نشین (۱۹۹۲ - ۱۹۹۸) گرفته و ماجراهای قسمت‌های دوم و سوم را نادیده می‌گیرد. «پایان افسانه» این تنها چیزی است که می‌توان درباره چهارمین قسمت ارتفاع‌نشین بیان کرد.